

Editörden

Senem Duruel Erkılıç'ın Sunuşu

sinecine'nin 10. sayısından merhaba. Sinema üzerine yazmak, tek bir disiplinin içinden bakmak olmadı hiçbir zaman. Elinizdeki sayı tam da bu görüşe somut örnek oluşturacak biçimde, sinemanın farklı alanlarla kesişim noktalarından bakan makaleler içeriyor ve sinemaya disiplinlerarası bir perspektiften yaklaşılmasının önemli kapılar araladığını bir kez daha gösteriyor.

Bu sayıda dört makale yer alıyor. İlki, Özgür Adadağ'ın "Sömürgeleleri Tanıyın, Tanıtın, Medenileştirin: Belgesel Filmlerde Sömürgecilik" başlıklı makalesi. Adadağ bu çalışmasında sömürgecilik ve imparatorluk fikrinin yaygınlaşmasında ve kökleşmesinde sinemanın başlangıcından itibaren ikili bir rol oynadığını belirtiyor. Yazar, belgesellerin bir yandan sömürgelelerde yerlilere metropolü tanıtarak onları "medenileştiren" bir araç olarak kullanıldığını örneklerle ortaya koyuyor, diğer yandan sömürgecilik fikrinin metropolde popülerleşmesinde sinemanın etkilerinden söz ediyor. Sinematografin yeni pazarlara açılmasında sömürge eğitiminin rolünü vurgularken bu "eğitici" filmlerin Batılının kendisine biçtiği "medenileştirme misyonu"nu yerine getirdiğinin kanıtı olarak görüldüğüne dikkat çekiyor.

"Değiştiren ve Dönüştüren Aşk: Romantik Komedilerde Toplumsal Cinsiyet ve Aşk İlişkisi" başlıklı ikinci makale Nermin Orta'ya ait. Yazar, toplumsal hayatı düzenleyen bir kurgu olarak "romantik aşk"ı ele alıyor ve tür olarak romantik komediye ilişkin kavramsal bir çerçeve oluşturuyor. 2000 sonrası sayıları artan romantik komedilerden *Romantik Komedi: Aşk Tadında* ile *Romantik Komedi 2: Bekarlığa Veda* filmlerine odaklanarak, filmleri "kadın-erkek temsilleri, romantik aşk, modernlik, tüketim kültürü, cinsellik kavramları" çerçevesinde inceliyor. Filmlerde "romantik aşk ideali ve ataerkil otorite söyleminin tekrarlandığını; bu açıdan filmlerin, Yeşilçam romantik komedilerindeki aşk hikâyelerinin günümüz versiyonları" olarak değerlendirilebileceğini vurguluyor.

Üçüncü makale film ve felsefe ilişkisi üzerine. Sevcan Güğümcü "21. Yüzyıl Film Kuramı Tartışmalarında Film-Felsefe İlişkisine Dair İki Tez:

Sinematik Felsefe mi Felsefi Sinema mı?” başlıklı çalışmasında, Cavell ve Deleuze’den, Frampton ve Mulhall’a, sinemanın sorular ve kavramlar üretebilen otonom bir varlık olarak ele alınmasını film kuramı açısından tartışıyor. *Felsefe olarak film ve eylem halinde felsefe* kavramlarını inceliyor. Sinemayı başlı başına felsefi problemleri tartışabilen bir alan olarak ele alınmasına şüpheyile yaklaşan kuramcılarının eleştirel bakışlarını da tartışmaya açıyor.

Son yazı ise Kadir Dede’nin “İktidar Karşısında Bir Özne Olarak Yönetmen Ali: *Gece Yolculuğu* Üzerine Foucaultgil Bir Okuma” başlıklı makalesi. Yazar, Ömer Kavur’un *Gece Yolculuğu* filmindeki karakterleri, ilişkileri ve toplumsal yapıyı, Foucault’nun özne ve iktidar kavramsallaştırması çerçevesinde değerlendiriyor.

Bu sayıda feminist film kuramının en önemli isimlerinden Laura Mulvey ile bir söyleşi var. Ozan Kamiloğlu’nun yaptığı bu söyleşi, Mulvey’in beslediği kaynakların izini sürmek, parçası olduğu politik hareketler ile sinema çalışmalarını anlamak ve onun akademik çalışmalarına yön veren dönem atmosferinin kokusunu özlemle içimize çekmek için bir fırsat veriyor. Ozan Kamiloğlu’na söyleşisi için teşekkür ederiz.

Değini bölümümüzde güncel iki konu hakkında yazı var: Biri Türk sinemasının 100. yılına, diğeri Gezi belgesellerine ilişkin. Bunlar bir bakıma varlığı tartışmalı bir belge film üzerinden inşa edilen tarih ile yakın tarihin belgeseller aracılığıyla kaydedilmesi üzerine yazılar...

Dilek Kaya, “Kırık Bir İlk Hikâyesi: Türk Sinemasının 100. Yılına Dair” başlıklı yazısında 2000 sonrasında defalarca üzerine yazılmış bu ilk film hikâyesini, zihnimizi berraklaştıracak bir sadelikte ve netlikte ele alıyor. Kaya, çekilip çekilmediği belirlenemeyen bir belge film üzerinden tarih yazımı yapılmasından öte, bu tarih yazımının “Türkleştirilmiş bir başlangıç söylencesi” olmasının altını çiziyor. Manaki kardeşlerin çektiği belge filmlerin Türk sinemasının başlangıcı olarak kabul edilmesinin veya kestirmeci bir anlayışla “Türkiye sineması” ifadesinin kullanıma sokulmasının, bu perspektif sorununa bir çözüm olmayacağını ifade eden Kaya, “birinci elden kaynaklara yönelerek, daha katmanlı ve kapsamlı bir tarih” yazılması gerektiğini vurguluyor.

Değini bölümündeki ikinci yazı “Direnişin Gölgesi Ruh Hali: Gezi Filmleri” başlığını taşıyor. Ulaş Bayraktar ve Hakan Erkılıç bu yazıda bizi, “belgesellerdeki gezi”yle 2013 yazına götürüyorlar. Gezi’nin belgeseli nasıl olur sorusunu yönelten yazarlar, tema bağlamında olduğu kadar tarz ve yapı

üzerinden de bir sınıflandırma yaparak belgeselleri inceliyorlar. “Gezinin nostalji olarak bir tüketim nesnesine dönüşmesi” ihtimaline karşı durabilecek en önemli güçlerden birinin belgesel sinema olduğunu vurguluyorlar.

Bu sayıdaki *sinecine* kitaplığında yayın kurulu üyemiz Nezih Erdoğan, “Paris’ten Pera’ya Sinema ve Rum Sinemacılar” adlı kitabı değerlendiriyor. Kitap bölümü editörümüz Aslıhan Doğan Topçu da yeni çıkan yayınları tanıtıyor.

Önümüzdeki sayının (Bahar 2015) “suç ve adalet” konusuna ayrıldığını hatırlatır, belirlemiş olduğumuz dosya konusuna ilişkin makalelerin yanı sıra dergimizin farklı konulara odaklanan çalışmalarına da açık olduğunu özellikle belirtmek isterim.

Bu sayının ortaya çıkmasında farklı aşamalarda emeği olan pek çok kişi var. Öncelikle bu sayının yazarlarına teşekkürler. Paylaştıkları görüşleriyle desteklerini esirgemeyen yayın kurulu üyelerimize ve makalelerin geliştirilmesinde büyük emekleri olan hakemlere ayrıca teşekkür ederim. Hakemlerin danışma kurulu üyeleriyle sınırlı kalmadığını, çalışma alanları nedeniyle hakemlik yapmaları için dergimizin iç sayfasında yayımlanan değerli isimlerin dışında pek çok akademisyene başvurduğumuzu da belirtmek isterim. Editör yardımcılığını özveriyle ve titizlikle yürüten Engin Gülez ile Ş. Ezgi Mert’e, dergiyi yayıma hazırlayan Ali Karadoğan’a, yayımcımız Emir Ali Türkmen’e, özetlerin çevirilerini kontrol eden Finlay McQuade’a, Burçin Kalkın Kızıldaş’a ve Selin Çelik’e, son olarak da S. Ruken Öztürk’e yardım ve destekleri için teşekkürler.

Önümüzdeki sayıda buluşmak üzere...

2015 6(1) Bahar sayısının dosya konusu SUÇ VE ADALET olarak belirlenmiştir. Ancak şimdiye kadar olduğu gibi tema dışı çalışmalar da kabul edilecektir.